

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันปัญหาและสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม นับวันจะรุนแรงขึ้น การตระหนักและเข้าใจในปัญหาสิ่งแวดล้อม นับเป็นมาตรการในการป้องกันและแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว ดังนั้นองค์การสหประชาชาติจึงจัดการประชุมองค์การสหประชาชาติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม (United Nations Conference on Human Environment) ขึ้นที่กรุงสต็อกโฮล์ม เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ.2515 ผลจากการประชุมทำให้นานาประเทศได้ตระหนักและเห็นแนวทางในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง (UNESCO-UNEP, 1979 : 9, 19) และจากการประชุมดังกล่าว ได้กำหนดให้วันที่ 5 มิถุนายน ของทุกปีเป็น “วันสิ่งแวดล้อมโลก”

ต่อมาองค์การวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) และโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) ซึ่งตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2519 (Sandbach, 1980 : 19) ได้ร่วมมือกันจัดตั้งโครงการสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างประเทศ (International Program of Environment Education) และให้มีการประชุมจัดการด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศขึ้น เช่น การประชุมที่กรุงเบลเกรด ประเทศยูโกสลาเวีย ในปี พ.ศ.2520 ได้มีการประกาศ “กฎบัตรเบลเกรด” (Belgrade Charter) อันเป็นแม่บทของการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษา และการประชุมที่ ทิบลีซี (Tbilisi) ประเทศสหภาพโซเวียต ในปี พ.ศ. 2520 ได้มีข้อเสนอแนะที่กล่าวถึงบทบาท จุดมุ่งหมาย และหลักการอันเป็นแนวทางของสิ่งแวดล้อม โดยเสนอให้มีองค์กรที่ควรมิบทบาทสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม และการมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ (UNESCO-UNEP, 1978 : 4-5) ในประเทศไทยเองเริ่มมีวางแผนประสานสิ่งแวดล้อมครั้งแรกในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) โดยได้กล่าวถึงสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อม และผลสืบเนื่องจากการพัฒนาเศรษฐกิจ ที่ก่อให้เกิดปัญหามลพิษทางน้ำ มลพิษทางเสียง และความสิ้นเปลือง ปัญหาทรัพยากรดิน ปัญหาทรัพยากรธรณี และปัญหาระบบนิเวศชุมชนเมือง ซึ่งล้วนแล้วแต่เกิดจากพฤติกรรมของมนุษย์

ด้วยความที่มนุษย์มีพฤติกรรมชอบทำลาย ชอบแสวงหา และชอบการฝ่าฝืนกฎ แต่มนุษย์จำเป็นต้องอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นกลุ่มก้อน ทำให้มนุษย์ต้องจัดระเบียบทางสังคมขึ้น เพื่อเป็นแนวทางกำกับพฤติกรรมของมนุษย์ และให้มนุษย์ที่เกิดใหม่หรือสมาชิกใหม่ได้เรียนรู้ระเบียบของสังคมในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมนั้น แบบแผนของมนุษย์ที่ได้มีการอบรมและเรียนรู้ทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์โดยทั่วไป นอกจากนั้น การที่มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมสืบต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานไม่ขาดสาย มนุษย์นั้นมีความสนใจร่วมกัน

หลายประการ เช่น ภาษา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ศาสนา และประเพณี (อานนท์ อากาภิรม, 2516, หน้า 32) ซึ่งกฎเกณฑ์ต่างๆ ในสังคม ได้วิวัฒนาการมาจากความประพฤติที่ได้ปฏิบัติกันมาอย่างสม่ำเสมอ เมื่อสังคมมีความเจริญ การปฏิสัมพันธ์มีมากขึ้น ทำให้เกิดความขัดแย้งก่อให้เกิดปัญหาสังคมโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ฉะนั้นสังคมจึงต้องกำหนดกฎเกณฑ์ หรือกฎหมายเพื่อใช้ควบคุมสังคมให้มีความสงบเรียบร้อย ตลอดจนจัดหาเจ้าหน้าที่คอยควบคุมตรวจตราจับกุมผู้ละเมิดฝ่าฝืนมาลงโทษตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่งของโลก ขอบเขตของปัญหากว้างขวางและซับซ้อนมากจนเป็นการยากที่จะประยุกต์ทฤษฎีกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันมาปรับใช้กับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้ทั่วถึงได้ ทำให้นักกฎหมายต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อเหตุการณ์ อีกทั้งต้องศึกษาหาความรู้และสนใจเกี่ยวกับเรื่องทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้มากยิ่งขึ้น กฎหมายเพียงอย่างเดียวย่อมไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทั้งหมด เพราะโดยสภาพของปัญหาแล้วนอกจากจะเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี ยังมีความเกี่ยวข้องกับปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องนำความรู้เหล่านี้มาประกอบการพิจารณาก่อนที่จะหาทางแก้ไขทางบริหารทางกฎหมาย ซึ่งจะเห็นได้ว่ามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมปัจจุบันกระจัดกระจายตามบทกฎหมายต่างๆ ทั้งกฎหมายแพ่งและอาญา และพระราชบัญญัติเฉพาะเรื่องอีกมากมาย ไม่มีประมวลกฎหมายเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องด้วยสิ่งแวดล้อมโดยตรงทั้งหมด ประกอบกับการที่รัฐให้ความสำคัญในด้านการพัฒนาประเทศเช่น การสร้างเขื่อน การสร้างถนน และการพัฒนาอุตสาหกรรมมากกว่างานด้านอื่น ซึ่งโครงการเหล่านี้ต่างก็ได้รับสิทธิพิเศษไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ทำให้ดูประหนึ่งว่าการใช้มาตรการทางกฎหมายนั้นจะไร้ความหมายโดยสิ้นเชิงจากสาเหตุที่ได้กล่าวมาทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น ผู้รักษากฎหมายบางคนขาดความสำนึกในการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อม กฎหมายสิ่งแวดล้อมปัจจุบันยังไม่มีผลใช้บังคับอย่างมีประสิทธิภาพ การแสวงหาอำนาจและความมั่นคงของเจ้าพนักงานที่รับผิดชอบในการดูแล และจัดการทรัพยากร ธรรมชาติ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ต่างๆ ซึ่งเป็นผู้ใช้และรักษากฎหมายประชาชนและพนักงานของรัฐบาลจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ ซึ่งจากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวล้วนแต่มีค่าควรแก่การศึกษาด้วยกันทั้งสิ้น “ตำรวจ” เป็นเจ้าพนักงานที่มีมากวนอยู่กับวิวัฒนาการของสังคม กล่าวคือการศึกษาในสังคมจะอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขนั้น ย่อมต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อให้ทุกคนถือปฏิบัติโดยทั่วกัน และจะต้องมีผู้รักษากฎเกณฑ์ดังกล่าวเพื่อมิให้ผู้ใดละเมิด หากมีการละเมิดก็ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งหน้าที่ในการรักษากฎเกณฑ์ดังกล่าว ได้มีการวิวัฒนาการเรื่อยมาจนเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายทางสังคมอย่างหนึ่งเรียกว่า ตำรวจ ซึ่งมีหน้าที่หลักในการบังคับใช้

กฎหมาย การป้องกันเหตุร้ายไม่ให้เกิดขึ้น การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และการรักษาความมั่นคงภายในของรัฐ

ในสังคมปัจจุบันซึ่งความสัมพันธ์ของสมาชิกมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นนั้น ตำรวจมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจคือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพียงฝ่ายเดียวที่เข้าติดต่อกับสัมพันธ์กับประชาชนทุกระดับ ตลอด 24 ชั่วโมงต่อวัน และ 7 วันต่อสัปดาห์ แต่ในการปฏิบัติภารกิจตำรวจมิได้ดำเนินการอย่างโดดเดี่ยว หากอยู่ภายใต้สถานะสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การทหาร และเทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ซึ่งมี “ประชาชน” เป็นองค์ประกอบหลักอยู่เสมอ ดังนั้น การปฏิบัติภารกิจของตำรวจไม่ว่าด้านใดๆ จึงต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนและพฤติกรรมของประชาชนในสังคมอย่างมาก

จากสภาพการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ในช่วงเวลาที่ผ่านมาก็เป็นไปอย่างรวดเร็วได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงและผลกระทบทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณี สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอันเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิตอยู่อย่างปกติสุขของประชาชนในสังคม มีแนวโน้มที่จะมีปริมาณและทวีความรุนแรงซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นในสถานะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจมีจำนวนจำกัดในขณะที่เกี่ยวข้องกับประชากรและปัญหาต่างๆ มีมากขึ้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติตระหนักดีว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอยู่ไม่เพียงพอที่จะดูแลคุ้มครองประชาชนทั่วประเทศได้ตลอดเวลา จึงได้มีการก่อเกิดงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในหน้าที่ตำรวจขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหามีอยู่ โดยมีหลักการสำคัญอยู่ 3 ประการคือ

1. เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกคนทุกหน่วย จะต้องดำเนินการเสริมสร้างความเข้าใจที่ดีระหว่างตำรวจกับประชาชน ประพฤติปฏิบัติให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือศรัทธา
2. ให้ความรู้แก่ประชาชนในการป้องกันตนเอง ครอบครัวยุวมชน ในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติดให้โทษ ปัญหาความเป็ยเบนของเด็กและเยาวชน อุบัติภัยการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งปัญหาอื่นๆ ที่มีในชุมชน ตลอดจนปัญหาความมั่นคงของชาติบางประการ โดยตระหนักว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาส่วนรวมของสังคมซึ่งทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือร่วมใจกันป้องกันและแก้ไข
3. ให้ประชาชน สามารถป้องกันตนเอง ครอบครัวยุวมชน ให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม อุบัติภัยและปัญหาต่างๆ ได้ในระดับหนึ่ง และสามารถให้ความร่วมมือกับทางราชการในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

จากปรัชญาของงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของประเทศที่พัฒนาแล้วทั่วโลกว่าสามารถกำหนดรูปแบบในการดำเนินการได้หลากหลาย สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ริเริ่มดำเนินโครงการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งก็ปรากฏผลสำเร็จในการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติมุ่งหวังที่จะดำเนินงานนี้ควบคู่ไปกับการพัฒนาในด้านอื่นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องต่อไป การปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์นั้นได้ก่อให้เกิดประโยชน์นำไปสู่ความสำเร็จในปฏิบัติได้เป็นอย่างดี แต่ความสำเร็จที่แท้จริงนั้นย่อมขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกคนที่จะร่วมกันสร้างสรรค์ประพฤติน ปฏิบัติงานให้ชุมชนและสังคมโดยส่วนรวมเกิดความสงบเรียบร้อยและนำความผาสุกไปสู่ประชาชนอย่างแท้จริงต่อไป โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับความรู้ในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของผู้รักษากฎหมาย ในบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้นบัญญัติว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย

หน้าที่ของตำรวจซึ่งกำหนดไว้ในประมวลระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี เล่มที่ 1 ภาคที่ 1 กำหนดไว้ว่าตำรวจในฐานะที่เป็นผู้รักษากฎหมาย มีหน้าที่ป้องกันมิให้มีผู้ใดละเมิดกฎหมาย และห้ามผู้ใดละเมิดกฎหมายที่มีอำนาจหน้าที่ จับกุม ตัวผู้กระทำความผิดดำเนินคดีได้ ซึ่งก็หมายความว่าความรวมถึงผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายสิ่งแวดล้อมทุกประการด้วย

ในปัจจุบันปัญหาสิ่งแวดล้อม กำลังเป็นปัญหาสำคัญต่อร่างกาย จิตใจ และการดำเนินชีวิตของคนอย่างที่เราเรียกกันว่า “สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ” ปัญหาส่วนใหญ่จะเกิดจากการกระทำของคนนั่นเอง จนอาจทำให้เจ็บป่วยได้ บางคนมีนิสัยมักง่าย ชอบทิ้ง ชอบโยน สิ่งของเหลือใช้ เศษอาหาร เปลือกผลไม้ ซากพืช ซากสัตว์ หรือเทน้ำที่เหลือจากการซักล้างลงไปในแม่น้ำ คูคลอง และท่อระบายน้ำที่ใกล้ที่สุด นอกจากนั้น โรงงานอุตสาหกรรมบางแห่งก็ยังปล่อยน้ำเสียที่มีสารพิษ น้ำร้อนและอื่นๆ ลงสู่แหล่งน้ำอีกด้วย พฤติกรรมเหล่านี้ล้วนแต่เป็นสาเหตุทำให้น้ำเน่า ขุ่น เป็นสีค้ำค้ำ ส่งกลิ่นเหม็นตลบอบอวน ดูสกปรกไม่น่ามอง และยังทำให้ออกซิเจนในน้ำน้อยลงจนสัตว์น้ำจำพวกกุ้ง หอย ปู ปลา รวมทั้งสัตว์น้ำอื่นๆ ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้หรือหนีไปอยู่ที่อื่น เพราะขาดอากาศหายใจ คนก็ไม่อาจนำน้ำมาใช้ดื่ม อาบ ซักล้างได้ อีกทั้งยังเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค และแหล่งเพาะพันธุ์ยุง อันเป็นพาหะนำโรคหลายชนิดมาสู่คนอีกด้วย (อุดม คุณศรีวัชร, 2539, หน้า 6-8)

การปฏิบัติในด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อมของไทยในปัจจุบันยังมีข้อบกพร่อง และไม่สมบูรณ์เพียงพอในส่วนประกอบโครงสร้างแต่ละส่วนตลอดจน การบังคับใช้โดยอาศัยกลไกอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพจึงจำเป็นที่จะต้องปรับกระบวนการความคิดพื้นฐาน ทฤษฎีกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกัน ซึ่งหลักการหนึ่งที่ทางตำรวจได้นำมาประยุกต์ใช้คือ แนวคิดจากโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ โดยเป็นการนำเอาหลักปรัชญาที่ว่า

“ตำรวจคือประชาชนและประชาชนคือตำรวจ” มาใช้ปฏิบัติและเป็นการแสดงให้เห็นสัมพันธภาพอันดีระหว่างประชาชนกับตำรวจ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากเป็นพื้นฐานสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจจากวิวัฒนาการของตำรวจ ในระยะเริ่มแรกบุคคลที่ทำหน้าที่ตำรวจก็คือประชาชน ต่อมาภายหลังจึงได้มีการจัดตั้งตำรวจอย่างเป็นทางการ เพื่อทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมขึ้น โดยเฉพาะจากการใช้ยุทธวิธีแบบจารีตประเพณีดังกล่าวปรากฏว่างานของตำรวจไม่ได้ผลดีเท่าที่ควรในทุกด้าน จนในปัจจุบันผู้บริหารงานตำรวจได้ตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญของประชาชนที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมกับการตำรวจในการแก้ไขปัญหาที่เป็นปัญหาส่วนรวมของสังคม งานชุมชนสัมพันธ์จึงเป็นแนวคิดที่ต้องการให้ประชาชน มีส่วนรับรู้และเข้าใจปัญหาของตำรวจมีสัมพันธภาพอันดีกับตำรวจ และเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนกิจการของตำรวจทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความสงบสุขขึ้นในชุมชน ดังนั้น หลักการที่สำคัญของงานชุมชนสัมพันธ์ก็คือ การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกันระหว่างประชาชนกับตำรวจในการแก้ปัญหาต่างๆ อันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของสังคม

ในด้านการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อม โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีความมุ่งหมายสำคัญที่จะให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นอย่างดี และจะได้นำความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไปใช้เพื่อการปฏิบัติหน้าที่รักษากฎหมายสิ่งแวดล้อม ให้เกิดความสงบเรียบร้อยและเป็นการสร้างพลังชุมชนเพื่อเป็นแนวร่วมในการป้องกันรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมอีกทางหนึ่ง และให้บังเกิดผลคืออย่างแท้จริงต่อไป โดยสาระสำคัญของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในด้านการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมคือการสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจอันดีให้กับประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และรวมไปถึงการขอความร่วมมือในการรักษาความสะอาด ซึ่งถือเป็นแนวทางหลัก ดังนั้นการศึกษารั้วนี้จึงมุ่งความสนใจมาสู่ปัญหาการวิจัยคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจมีระดับความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในระดับใด และมีการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่มีผลกระทบต่อความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมและเพื่อนำผลการศึกษามาใช้ประโยชน์ในการวางแผนแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลพระราชวังและสถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจ และปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองตำรวจสถานีตำรวจนครบาลพระราชวังและสถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจตำรวจสถานีตำรวจนครบาลพระราชวังและสถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์

สมมติฐานการศึกษา

1. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ผ่านการอบรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์สูงกว่าตำรวจที่ไม่ผ่านการอบรม
2. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์แตกต่างกัน
3. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์ต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์แตกต่างกัน
4. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ผ่านการอบรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์ต่างกัน มีการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมสูงกว่าตำรวจที่ไม่ผ่านการอบรม
5. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน
6. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์ต่างกัน มีการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน
7. ความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อม

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

1. ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง แนวทางหรือวิธีการที่ตำรวจได้กระทำเพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคมหรือชุมชนต่างๆ เกิดการรวมตัวกัน มีความสัมพันธ์ผูกพันเกี่ยวข้องต่อกัน ร่วมมือประสานการปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจ และเป็นการดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นกระบวนการ เพื่อให้ตำรวจมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีความเข้าใจในปัญหาซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม .

2. ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ข้อเท็จจริง ความจำ กฎเกณฑ์ และข้อมูลที่สามารถจำได้ หรือระลึกได้

3. การปฏิบัติ หมายถึง การกระทำที่แสดงออกเพื่อสนองตอบต่อสิ่งเร้า

4. กฎหมายสิ่งแวดล้อม หมายถึง กฎหมายเกี่ยวกับการสงวนและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ (1) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535 (2) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 (3) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535

5. เจ้าหน้าที่ตำรวจ หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำหน้าที่รักษากฎหมาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 6 คือ สถานีตำรวจนครบาลพระราชวัง และสถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์

6. ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง การผ่านการอบรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หน้าที่ในการปฏิบัติงานและจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์

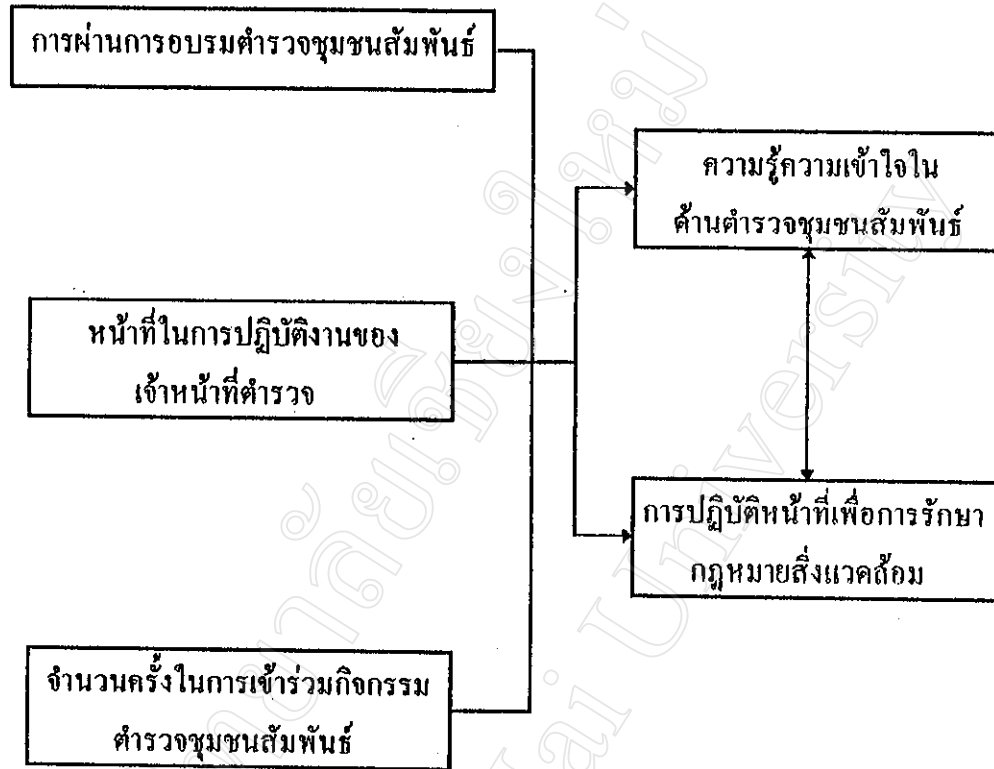
ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ โดยการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาในพื้นที่สถานีตำรวจในสังกัดของกองบังคับการตำรวจนครบาล 6 ที่ประกอบไปด้วย สถานีตำรวจนครบาลพลับพลาไชย 1 สถานีตำรวจนครบาลพลับพลาไชย 2 สถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน สถานีตำรวจนครบาลพระราชวัง สถานีตำรวจนครบาลยานนาวา สถานีตำรวจนครบาลบางรัก สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ และสถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์

2. ประชากรในการศึกษา โดยการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ประชากรที่ทำการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานีตำรวจนครบาลในความรับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจนครบาล 6

3. เนื้อหาในการศึกษา เป็นการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในด้านตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และการนำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อม รวมทั้งหาความสัมพันธ์ของทั้งสองสิ่ง โดยมีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ การผ่านการอบรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หน้าที่ในการปฏิบัติงาน และจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ และการนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการรักษากฎหมายสิ่งแวดล้อม รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ของความรู้ความเข้าใจกับการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว โดยมีปัจจัยส่วนบุคคลที่จะนำมาใช้ในการศึกษา คือ การผ่านการอบรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หน้าที่ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งผู้วิจัยอาศัยประยุคต์เอาแนวคิดจากแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ กฎหมายสิ่งแวดล้อม แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติหน้าที่และการวัดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก